

คำถาม-คำตอบ
เกี่ยวกับกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายในภาคการเงิน

คำถาม	คำตอบ
1. เหตุผลในการจัดทำกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายในภาคการเงิน?	เศรษฐกิจนอกระบบ เงินเทา และการทุจริตคอร์รัปชัน ทำให้ทรัพยากรส่วนหนึ่งรั่วไหลออกไป แทนที่จะถูกจัดสรรไปสนับสนุนภาคธุรกิจที่สร้างผลผลิตอย่างมีประสิทธิภาพ แม้ที่ผ่านมา จะมีมาตรการต่าง ๆ ในการจัดการอย่างต่อเนื่อง แต่ยังไม่สามารถดูแลได้เต็มที่และครบวงจร ธปท. จึงร่วมมือกับสถาบันการเงิน และผู้ประกอบการธุรกิจภายใต้การกำกับดูแลของ ธปท. จัดทำกรอบความร่วมมือฉบับนี้ขึ้น เพื่อแสดงเจตนารมณ์ร่วมกันในการ “ผนึกกำลังยกระดับการป้องกันเชิงรุก” ไม่ให้ระบบการเงินไทยถูกใช้เป็นช่องทางสนับสนุนอาชญากรรมทางเทคโนโลยี การทุจริต และกิจกรรมที่ผิดกฎหมายทุกประเภท เพื่อสร้างระบบการเงินที่มั่นคง ปลอดภัย และได้รับความไว้วางใจจากประชาชนอย่างแท้จริง
2. ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อมีกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายในภาคการเงิน?	- ประชาชน (1) ตกเป็นเหยื่อภัยทุจริตทางการเงินน้อยลง มูลค่าความเสียหายลดลง (2) หากตกเป็นเหยื่อ มีโอกาสได้รับเงินคืนมากขึ้น (3) เชื่อมมั่นในการใช้บริการระบบการเงินดิจิทัล - ระบบการเงิน (1) สถาบันการเงินและผู้ประกอบการธุรกิจทุกรายมีมาตรฐานป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายที่เข้มแข็ง สามารถตรวจจับสกัดกั้น และตอบสนองได้รวดเร็วและแม่นยำขึ้น จากการแบ่งปันข้อมูลและใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม (2) ต้นทุนจากการเกิดความเสียหายต่อระบบโดยรวมลดลง (3) ระบบการเงินไทยไม่ถูกใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนธุรกรรมผิดกฎหมาย ได้รับความน่าเชื่อถือในระดับสากล - ประเทศ (1) ทรัพยากรถูกจัดสรรไปสนับสนุนภาคธุรกิจที่สร้างผลผลิตจริงมากขึ้น (2) เสริมสร้างภาพลักษณ์และความเชื่อมั่นของไทยในเวทีโลก ทั้งด้านการลงทุนและมาตรฐานการกำกับดูแลภาคการเงิน
3. ประชาชนจะเห็นและได้อะไร?	- ประชาชนจะได้รับความปลอดภัยในการทำธุรกรรมทางการเงิน มีความสบายใจ และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับประเทศในแง่ความเป็นมืออาชีพและความปลอดภัยของระบบการเงิน - ธุรกิจทางการเงินมีการยกระดับการคัดกรองและตรวจสอบตัวตน/เหตุผลในการทำธุรกรรม ทั้งผู้ใช้บริการทั่วไป (KYC/CDD/EDD) และผู้ประกอบการร้านค้า (KYM) เพื่อป้องกันธุรกรรม/พฤติกรรมการใช้บริการที่มีความเสี่ยงอย่างมีประสิทธิภาพ

คำถาม	คำตอบ
	- การจัดการปัญหาบัญชีมาและการติดตามเส้นเงิน ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น จากการเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูลเชิงลึกของสถาบันการเงิน
4. สิ่งที่ทำนี้จะได้ผลจริงหรือไม่?	ความร่วมมือของทุกภาคส่วนคือจุดสำคัญที่จะนำไปสู่ผลลัพธ์ที่เป็นรูปธรรมมากขึ้น กรอบความร่วมมือฯ จะช่วยให้ทุกช่องทางที่มีความเสี่ยงถูกปิดกันไปด้วยกัน ทำให้ผู้กระทำความผิดโยกย้ายไปใช้ช่องทางอื่นได้ยากขึ้น นอกจากนี้ เนื่องจากผู้กระทำความผิดมีการปรับตัวตลอดเวลา แนวทางที่สามารถดำเนินการได้ คือ การเพิ่มต้นทุนการกระทำความผิดให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และทำให้ช่องทางที่เคยใช้ประโยชน์โดยง่ายมีความยากลำบากขึ้น
5. หน่วยงานที่เข้าร่วมในกรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายในภาคการเงิน มีหน่วยงานใดบ้าง?	- ธนาคารแห่งประเทศไทย https://www.bot.or.th - สมาคมธนาคารไทย (TBA) สมาชิก 15 ธนาคาร https://www.tba.or.th - สมาคมธนาคารนานาชาติ (AIB) สมาชิก 24 ธนาคาร https://www.aib.or.th - สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ (GFA) สมาชิก 8 ธนาคาร https://gfa.or.th - สมาคมการค้าผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ไทย (TEPA) สมาชิก 33 บริษัท https://tepa.or.th - สมาคมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและบริการทางการเงิน (TAFEXS) สมาชิก 117 บริษัท https://www.tafexs.or.th สมาคม/ชมรมของกลุ่มผู้ให้บริการ Non-bank สมาชิกรวม 157 บริษัท ได้แก่ - ชมรมธุรกิจบัตรเครดิต - ชมรมสินเชื่อส่วนบุคคล - สมาคมการค้าผู้ประกอบการธุรกิจสินเชื่อทะเบียนรถ - สมาคมธุรกิจเช่าซื้อไทย - สมาคมธุรกิจสินเชื่อไทย - สมาคมธุรกิจเช่าซื้อรถยนต์ไทย
6. แต่ละหน่วยงาน จะดำเนินการอะไรบ้างภายใต้กรอบความร่วมมือ?	การดำเนินการที่สำคัญของแต่ละหน่วยงานมีดังนี้ - ธนาคารแห่งประเทศไทย - ยกระดับหลักเกณฑ์และมาตรฐานขั้นต่ำ รวมถึงการกำกับดูแลที่เกี่ยวข้อง - วิเคราะห์ความเชื่อมโยง และแบ่งปันข้อมูลเชิงลึก (insights) รูปแบบพฤติกรรมความเสี่ยงและแนวปฏิบัติที่ดี (best practice)

คำถาม	คำตอบ
	● ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงาน บังคับใช้กฎหมาย และหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมถึง ธนาคารกลางต่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศ 2. สมาคมธนาคารไทย ● สนับสนุนการยกระดับการยืนยันตัวตนของลูกค้า รวมถึง การรู้จักลูกค้า (KYC)¹ การตรวจสอบเพื่อทราบข้อเท็จจริง เกี่ยวกับลูกค้า CDD² และการตรวจสอบเชิงลึก EDD³ ● ร่วมกันจัดทำมาตรฐานกลาง (industry standard) ในการ ป้องกันและจัดการบัญชีที่มีความเสี่ยง ● ยกระดับการตรวจสอบธุรกรรมเงินสดที่มีความเสี่ยงสูง ● นำข้อมูลและเทคโนโลยีมาใช้ยกระดับการเฝ้าระวัง และ ป้องกันเชิงรุกสำหรับบัญชีและธุรกรรมที่มีความเสี่ยง ● เป็นตัวกลางประสานความร่วมมือและสนับสนุนการ แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างภาคธนาคาร หน่วยงานภาครัฐ ตลอดจนภาคเอกชนอื่น 3. สมาคมธนาคารนานาชาติ (Association of International Banks: AIB) ● เสริมสร้างความร่วมมือในภาคอุตสาหกรรมผ่านสมาคม ธนาคารนานาชาติ (AIB) โดยจัดเวทีหารือร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ ● ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และเป็นระบบร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐและภาคธุรกิจการเงินในวงกว้าง ● นำเทคโนโลยีขั้นสูงมาใช้เพื่อปกป้องลูกค้าในเชิงรุก ● ยกระดับมาตรฐานและการปฏิบัติงานในการ KYC/CDD/EDD ● สนับสนุนรูปแบบความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ ภาคเอกชน เพื่อเร่งการปราบปรามการทุจริตและการฟอก เงินโดยอาศัยข้อมูลเชิงลึกร่วมกัน 4. สมาคมสถาบันการเงินของรัฐ ● สร้างภูมิคุ้มกันทางการเงินและดิจิทัลแก่ประชาชนผ่าน เครือข่ายชุมชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุ เกษตรกร และ ประชาชนกลุ่มเปราะบาง

¹ Know Your Customer

² Customer Due Diligence

³ Enhanced Due Diligence

คำถาม	คำตอบ
	• ยกระดับ KYC/CDD/EDD โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างสมาคมฯ สมาคมธนาคารไทย ภาครัฐ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ ประสบการณ์ และแนวปฏิบัติที่ดีระหว่างกัน 5. สมาคมการค้าผู้ให้บริการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ไทยและผู้ประกอบธุรกิจบริการการชำระเงิน • ยกระดับ KYM⁴ ในการรับชำระเงินให้ร้านค้าตลอดช่วงการให้บริการ เพื่อป้องกันไม่ให้บริการกับร้านค้าที่สนับสนุนการทำธุรกรรมผิดกฎหมาย • ยกระดับ KYC/CDD/EDD ที่ทำสำหรับเจ้าของบัญชี e-Money และผู้ใช้บริการโอนผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์ • นำส่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ ต่อการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงในการตรวจจับและตรวจสอบเชิงระบบแก่หน่วยงานกำกับดูแล • เป็นศูนย์กลางเผยแพร่ และแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้ประกอบการที่เป็นสมาชิกและไม่ใช่มหาชิกอย่างสม่ำเสมอ 6. สมาคมแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศและบริการทางการเงิน (TAFEXS) • พัฒนาระบบฐานข้อมูลบุคคลที่มีความเสี่ยง (Database for Risk and PEPs Screening) รวมถึงเชื่อมต่อกับระบบ Central Fraud Registry (CFR) • จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานด้าน AML/CFT ของอุตสาหกรรม • สนับสนุนและผลักดันการยกระดับการบริหารความเสี่ยงด้าน AML/CFT 7. ผู้ประกอบธุรกิจสินเชื่อที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-bank lender) • ยกระดับการตรวจจับและตรวจสอบธุรกรรมที่มีความเสี่ยงสูง โดยคำนึงถึงประเภทของลูกค้า ผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้อง แหล่งที่มาของเงิน • ยกระดับการแลกเปลี่ยนรูปแบบธุรกรรมหรือพฤติกรรมทางการเงินที่มีลักษณะผิดปกติ (patterns) ระหว่างหน่วยงานกำกับดูแล และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

⁴ Know Your Merchant

คำถาม	คำตอบ
	● ส่งเสริมความร่วมมือด้านการฝึกอบรมและการแบ่งปันองค์ความรู้ระหว่างสมาคมที่เกี่ยวข้องเป็นประจำ
7. ช่องทางในการติดตามความคืบหน้าต่างๆ เกี่ยวกับการดำเนินการภายใต้กรอบความร่วมมือเพื่อป้องกันธุรกรรมผิดกฎหมายในภาคการเงิน	สามารถเข้าชมข้อมูลเพิ่มเติมและติดตามความคืบหน้าการดำเนินงานได้ที่ https://www.bot.or.th/th/finsafeguard.html